

Lovforslag nr. L 178. Fremsat den 31. marts 1982 af undervisningsministeren

Forslag

til

Lov om ungdomsvejledning om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der med passende mellemrum tilbydes unge, der bor i kommunen, vejledning om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder i 2 år efter, at de ved undervisningspligtens ophør eller senere er udskrevet af folkeskolen eller lignende, dog mindst til de fylder 19 år. Kommunalbestyrelsen skal dog ikke sørge for vejledning, hvis de unge modtager sådan vejledning i forbindelse med fortsat uddan-

nelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om vejledningen, herunder om samordningen med anden vejledning for unge.

§ 2. Loven træder i kraft den 1. august 1982.

§ 3. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

Det fremgår af arbejdsministerens redegørelse af 4. februar 1982 om initiativer til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden (F.T. 1981-82, 2. samling, F. sp. 1245-1256), at regeringen vil søge gennemført en ordning, hvorefter »den udvidede skolevejllederordning gøres obligatorisk for alle kommuner og fastsættes til minimum 2 år efter folkeskolen«.

Efter § 4, stk. 1, nr. 3, i lov om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner, jfr. lovbekendtgørelse nr. 351 af 24. juli 1980, har kommunerne som led i bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløsheden mulighed for at etablere midlertidige kontakt- og informationsordninger for unge. Med hjemmel i denne bestemmelse er der i ca. halvdelen af kommunerne etableret ordninger, hvor folkeskolens skolevejledere holder kontakt med de unge, efter at de har forladt skolen, og vejleder dem om uddannelses- og beskæftigelsesforhold. I ca. 100 kommuner er der oprettet særlige informations- og rådgivningskontorer, der yder unge sådan vejledning. I ca. 70 kommuner har man valgt begge løsninger. Lidt under 100 kommuner havde ifølge de foreliggende oplysninger ikke ved udgangen af 1980 etableret nogen form for vejledningsordning.

Begrundelsen for, at man ønsker at indføre en varig ordning, hvorefter det bliver obligatorisk for kommunerne at give de unge tilbud om vejledning, er, at man på baggrund af de indhøstede erfaringer anser en sådan bistand for at være et vigtigt led i bestræbelserne på at lette overgangen fra skole til fortsat uddannelse eller til erhverv. Efter forslaget omfatter kommunernes forpligtelse en periode på 2 år, efter at de unge er udskrevet af skolen, dog mindst tiden, indtil de unge fylder 19 år. Ordningen vil hermed kunne bidrage til at hjælpe de unge ud over de beskæftigelsesmæssige vanskeligheder, som en del unge får i 18-årsalderen.

Regeringen vil samtidig søge at lette overgangen fra skole til fortsat uddannelse eller til erhverv ved

en øget indsats på de ældste klassetrin i skolen. Man vil således søge at forbedre introduktionen til erhvervsskolerne, samtidig med at de forskellige praktisk betonedede og erhvervsbetonedede aktiviteter i folkeskolen og ungdomsskolen m.v., herunder erhvervsklasser, søges fremmet. Man har søgt de bevilgende myndigheders tilslutning hertil.

Regeringen agter i folketingsåret 1982/83 at fremsætte forslag til lov om en ungdomsgaranti, hvilket vil kunne medføre behov for ændringer i den herved foreslåede ungdomsvejledningslov.

Den ordning, som søges indført med det foreliggende lovforslag, omfatter alle unge, der forlader skolen, dvs. unge, som udskrives af folkeskolen ved undervisningspligtens ophør eller senere, og unge, der efter 9 eller 10 års skolegang udskrives af en af de i folkeskolelovens § 33, stk. 2 og 3, nævnte skoleformer (private grundskoler, efterskoler m.v.). De elever, der i medfør af § 33, stk. 4, i folkeskoleloven opfylder undervisningspligten ved at deltage i erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse, er normalt fortsat indskrevet i deres hidtidige skole og er dermed omfattet af skolevejllederordningen og står under skolenævnets tilsyn. Disse elever bliver ligesom andre elever omfattet af den foreslåede ordning fra det tidspunkt, de er udskrevet af skolen.

Unge, der er overgået til fortsat uddannelse, hvortil der er knyttet vejledningsordning, vil ikke blive omfattet af den foreslåede ordning. Der tænkes hermed navnlig på unge, der er optaget i gymnasiet eller på hf-kursus, eller som modtager vejledning i forbindelse med en erhvervsuddannelse. For denne del af de unge skal det alene sikres, at der tilbydes vejledning, hvis eleverne afbryder eller står i begreb med at afbryde uddannelsen. Med henblik herpå vil det blive pålagt uddannelsesinstitutionerne at underrette kommunen, hvis eleverne afbryder uddannelsen i den periode, kommunerne skal tilbyde vejledning. For handicappede unge, der modtager vejledning af en skolekonsulent for

kuratorvirksomhed, er kommunens vejledningsforpligtelse opfyldt gennem denne virksomhed.

Kommunens forpligtelse omfatter unge, der bor i kommunen, dvs. unge, der er tilmeldt kommunens folkeregister. For unge, der flytter til en anden kommune, overgår vejledningsforpligtelsen til tilflytningskommunen, medmindre andet aftales i det enkelte tilfælde.

Ordningen indebærer, at de unge får et tilbud, der ligger i forlængelse af den uddannelses- og erhvervsorientering samt skolevejledning, som de har modtaget på skolens ældste klassetrin. Vejledningen skal omfatte oplysning og samtaler om den unges uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, men kan efter behov også omfatte hjælp til at løse forskellige praktiske problemer i forbindelse med bestræbelserne på at skaffe de unge uddannelse eller beskæftigelse. Gennem vejledningen vil den skæve kønsopdeling på arbejdsmarkedet kunne modvirkes, og der må endvidere tages hensyn til de særlige behov, som unge fra indvandrerfamilier ofte vil have. Vejledningen må udføres i samarbejde med og eventuelt ved henvisning til bl.a. arbejdsformidlingens erhvervsvejledning eller kommunens socialforvaltning. Tilbudspigten over for den enkelte unge anses ikke for opfyldt alene gennem oplysning om vejledningsmuligheder ved hjælp af rundskrivelser, avertering eller lignende. Der forudsættes optaget direkte kontakt med tilbud om vejledning mindst to gange om året med den del af de unge, som er i en utilfredsstillende beskæftigelses- eller uddannelsessituation.

Som det fremgår af ovenstående, har man i ca. halvdelen af kommunerne etableret en ordning, hvorefter en skolevejleder holder kontakt med de unge i de første år, efter at de har forladt skolen. Det vil også efter den foreslåede ordning i de fleste tilfælde være hensigtsmæssigt, at det er skolevejledere, der udfører vejledningsarbejdet. Det er dog ikke tanken at afskære kommunerne fra at vælge andre løsninger, hvis det under hensyn til de lokale forhold anses for formålstjenligt. I disse tilfælde bør vejledningsarbejdet udføres i nært samarbejde med skolevejledningen, således at de unge oplever en klar sammenhæng mellem den tilbudte vejledningsbistand og den vejledning, de har modtaget i skolen.

Uanset hvilken løsning der vælges, må vejledning efter den foreslåede ordning samordnes med anden vejledning for unge inden for området, herunder arbejdsformidlingens erhvervsvejledning. Dette vil kunne ske i de kontaktgrupper, der er oprettet under arbejdsmarkedsnævnene med henblik på koordinering af den regionale vejlednings-

indsats, og gennem det vejledersamarbejde, der foregår i hovedvejlederudvalgenes regie.

De samlede udgifter for kommunerne i forbindelse med den foreslåede vejledningsordning anslås på årsbasis at ville komme til at ligge i størrelsesordenen 21,4 mill. kr. Da en del kommuner, som det fremgår, allerede har etableret vejledningsordninger, skønnes merudgifterne for kommunerne dog kun at ville beløbe sig til ca. 5,3 mill. kr. i finansåret 1982 og ca. 10,7 mill. kr. i finansåret 1983 og følgende finansår. Størrelsen af de angivne udgiftsbeløb for kommunerne er behæftet med stor usikkerhed, idet der i nogle kommuner kan vise sig at være behov for en større indsats end i andre. Udgifterne i forbindelse med vejledningsordningerne vil i finansårene 1982 og 1983 kunne finansieres af de midler, kommunerne i henhold til lov om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner afsætter med henblik på indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden. Det øgede personalebehov i kommunerne som følge af gennemførelsen af forslaget skønnes at ville komme til at svare til ca. 58 fuldtidsstillinger. Der vil i forbindelse med udformningen af de nærmere regler om kommunernes vejledningsforpligtelse blive fastsat en generel maksimumsnorm for det gennemsnitlige antal timer, der må medgå hertil, inklusive tid til selve vejledningen, administration, forberedelse m.v.

Merudgifterne for staten under § 20. Undervisningsministeriet, til konsulentbistand, kursusvirksomhed, materialefremstilling m.v. anslås til ca. 0,5 mill. kr. i finansåret 1982 og ca. 0,7 mill. kr. i finansåret 1983 og følgende finansår.

Det tilføjes, at rådet for uddannelses- og erhvervsvejledning, som varetager den centrale samordning af uddannelses- og erhvervsvejledningsaktiviteterne, vil få behov for at få tilført ressourcer specielt med henblik på en styrkelse af sekretariatet.

B. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bemyndigelsen til undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om vejledningen er udformet således, at behovet for at samordne vejledningen med anden vejledning for unge er særlig fremhævet. Undervisningsministerens samordning vil blive gennemført efter aftale med indenrigsministeren (kontakt- og informationsvirksomhed i kommunerne) og arbejdsministeren (arbejdsformidlin-

gens erhvervsvejledning). Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Da man finder, at det er af væsentlig betydning, at tilbuddet kommer til at gælde for unge, der forlader skolen ved slutningen af skoleåret 1981-82, er ikrafttrædelsestidspunktet fastsat til den 1. august 1982.